

У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 45 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу другого пункту 2 та окремого положення пункту 15 розділу I Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України“ від 24 грудня 2015 року № 911–VIII

м. К и ї в
24 листопада 2016 року
№ 78-у/2016

Справа № 2-49/2016

Конституційний Суд України у складі суддів:

Кривенка Віктора Васильовича – головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Колісника Віктора Павловича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Мойсика Володимира Романовича – доповідача,
Саса Сергія Володимировича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Тупицького Олександра Миколайовича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 45 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу другого пункту 2 та окремого положення пункту 15 розділу I Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів

України“ від 24 грудня 2015 року № 911–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 5, ст. 50).

Заслухавши суддю-доповідача Мойсика В.Р. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

у с т а н о в и в:

1. Суб’єкт права на конституційне подання – 45 народних депутатів України – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням визнати такими, що не відповідають Конституції України (є неконституційними), положення Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України“ від 24 грудня 2015 року № 911–VIII (далі – Закон), зокрема абзацу другого пункту 2 та окремого положення пункту 15 розділу I Закону.

Народні депутати України стверджують, що положення абзацу другого пункту 2 розділу I Закону „у частині восьмій слова та цифри „яка не може бути меншою ніж 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку“ замінити словами „з урахуванням матеріального стану сім’ї, у якій виховується дитина“ та окреме положення пункту 15 розділу I Закону „а слова „але не менше 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку“ виключити“ не відповідають статтям 8, 21, 22, 46 Конституції України.

У частині восьмій статті 181 Сімейного кодексу України в редакції до внесення змін Законом було передбачено, що „якщо місце проживання чи перебування батьків невідоме, або вони ухиляються від сплати аліментів, або не мають можливості утримувати дитину, дитині призначається тимчасова державна допомога, яка не може бути меншою ніж 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку. Виплата тимчасової державної допомоги здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України“.

Після внесення змін Законом у частині восьмій статті 181 цього кодексу встановлено, що „якщо місце проживання чи перебування батьків невідоме, або вони ухиляються від сплати аліментів, або не мають можливості утримувати дитину, дитині призначається тимчасова державна допомога з урахуванням матеріального стану сім'ї, у якій виховується дитина. Виплата тимчасової державної допомоги здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України“.

Автори клопотання зазначають, що внаслідок внесення відповідних змін до Сімейного кодексу України було скасовано мінімальний гарантований рівень державної соціальної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання батьків яких невідоме.

Частиною першою статті 18³ Закону України „Про державну допомогу сім'ям з дітьми“ від 21 листопада 1992 року № 2811–ХІІ в редакції до внесення змін Законом було передбачено, що „допомога на дітей одиноким матерям, одиноким усиновлювачам, матері (батьку) у разі смерті одного з батьків, які мають дітей віком до 18 років (якщо діти навчаються за денною формою навчання у загальноосвітніх, професійно-технічних, а також вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації, – до закінчення такими дітьми навчальних закладів, але не довше ніж до досягнення ними 23 років), надається у розмірі, що дорівнює різниці між 50 відсотками прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців, але не менше 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку“.

Законом із наведеної норми виключено слова „але не менше 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку“.

Суб'єкт права на конституційне подання стверджує, що внаслідок внесення відповідних змін до Закону України „Про державну допомогу сім'ям з дітьми“ від 21 листопада 1992 року № 2811–ХІІ зі змінами було

скасовано мінімальний гарантований рівень державної соціальної допомоги на дітей одиноким матерям.

Обґрунтовуючи неконституційність положень абзацу другого пункту 2 та окремого положення пункту 15 розділу I Закону, суб'єкт права на конституційне подання посилається на статті 8, 21, 22, 46 Конституції України, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 року, Європейську соціальну хартію (переглянуту) 1996 року, Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, а також на правові позиції Конституційного Суду України, викладені в рішеннях від 20 березня 2002 року № 5-рп/2002, від 17 березня 2004 року № 7-рп/2004, від 1 грудня 2004 року № 20-рп/2004, від 22 вересня 2005 року № 5-рп/2005, від 11 жовтня 2005 року № 8-рп/2005, від 9 липня 2007 року № 6-рп/2007.

2. Конституційний Суд України, вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Другою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 8 листопада 2016 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пункту 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить з такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ у конституційному поданні має зазначатися правове обґрунтування тверджень щодо неконституційності правового акта (його окремих положень) (пункт 4 частини другої статті 39); предметом розгляду Конституційного Суду України може бути конституційне подання, в якому викладаються аргументи і стверджується про неконституційність законів, інших правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим (частина перша статті 71).

Отже, суб'єкт права на конституційне подання, стверджуючи про невідповідність оспорюваного правового акта (його окремих положень)

Основному Закону України, повинен навести аргументи щодо такої невідповідності виходячи з аналізу конституційних положень, на які він посилається.

Зміст конституційного подання та доданих до нього матеріалів вказує на те, що народні депутати України, обґрунтовуючи твердження щодо неконституційності положень абзацу другого пункту 2 та окремого положення пункту 15 розділу I Закону, обмежилися цитуванням окремих норм Конституції України, міжнародних актів про права людини, правових позицій Конституційного Суду України та порівнянням змісту частини восьмої статті 181 Сімейного кодексу України, частини першої статті 18³ Закону України „Про державну допомогу сім'ям з дітьми“ від 21 листопада 1992 року № 2811–XII до та після внесення змін Законом.

Конституційний Суд України неодноразово наголошував, що цитування приписів Основного Закону України, правових позицій Конституційного Суду України та оспорюваних положень Закону не є правовим обґрунтуванням неконституційності останніх відповідно до пункту 4 частини другої статті 39, частини першої статті 71 Закону України „Про Конституційний Суд України“ (ухвали від 21 травня 2015 року № 21-у/2015, від 4 липня 2016 року № 50-у/2016, від 4 жовтня 2016 року № 64-у/2016, від 18 жовтня 2016 року № 67-у/2016).

Автори клопотання не навели правового обґрунтування невідповідності Конституції України положень абзацу другого пункту 2 та окремого положення пункту 15 розділу I Закону, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України та цим законом.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 153 Конституції України, статтями 39, 45, 50, 71 Закону України „Про Конституційний Суд України“, Конституційний Суд України

У Х В А Л И В:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 45 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень абзацу другого пункту 2 та окремого положення пункту 15 розділу I Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України“ від 24 грудня 2015 року № 911–VIII на підставі пункту 2 статті 45 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – невідповідність конституційного подання вимогам, передбаченим Конституцією України та цим законом.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ